

P R O G R A M U L

Capitolul 1. Republica Moldova – stat al democrației și ordinii de drept

- 1.1. Omul și statul
- 1.2. Democratizarea puterii
- 1.3. Consolidarea administrației publice locale
- 1.4. Pacea și înțelegerea interetnică

Capitolul 2. De la economia de supraviețuire la economia de prosperitate

- 2.1. Statul și economia
- 2.2. Crearea clasei de proprietari eficienți
- 2.3. Politica investițională
- 2.4. Politica monetar-financiară și fiscală eficientă
- 2.5. Formarea sectorului agrar eficient
- 2.6. Dezvoltarea industriei și ramurilor infrastructurii productive

Capitolul 3. Politica socială activă

- 3.1. Politica ocupării forței de muncă și salarizării
- 3.2. Protecția socială și asigurarea cu pensii
- 3.3. Accesibilitatea și calitatea ocrotirii sănătății
- 3.4. Politica locativă activă
- 3.5. Asigurarea egalității în drepturi a bărbaților și femeilor, protecția familiei, mamei și copilului
- 3.6. Colaborarea cu sindicatele, organizațiile de tineret, femei și cele nonguvernamentale

Capitolul 4. Dezvoltarea spirituală a cetățenilor și societății

- 4.1. Învățământul calitativ – temelia prosperării viitoare
- 4.2. Păstrarea și dezvoltarea potențialului științific
- 4.3. Cultura – baza sănătății spirituale a națiunii
- 4.4. Asigurarea ordinii de drept și combaterea criminalității

Partidul Democrat din Moldova (PDM) prezintă noua redacție a programului partidului. Noi

reconfirmăm caracterul neschimbat al scopurilor și principiilor noastre, formulate anterior însă evenimentele produse în lume și în țară generează necesitatea de a contura mai clar poziția noastră privind un șir de chestiuni principale.

PDM consideră că viitorul tuturor cetățenilor Republicii Moldova depinde în mod decisiv de soluționarea cu succes a obiectivelor orientate spre integrarea europeană, reintegrarea țării și consolidarea societății.

PDM consideră integrarea europeană a Republicii Moldovei temelie a consensului național, cel mai acceptabil și cel mai rațional proces de cristalizare a intereselor naționale. Remarcând importanța factorului internațional pentru soluționarea sarcinilor politice interne care a crescut în ultimii ani, PDM consideră necesar a purcede fără întârziere la elaborarea noii redacții a concepției securității naționale, precum și a doctrinei politicii externe, militare, ținându-se cont de interesele naționale ale Republicii Moldova în condițiile noii realități. Drumul în Europa își ia început în Republica Moldova, de aceea lumea așteaptă de la noi realizări de măsuri concrete, în primul rând, pentru democratizarea țării, consolidarea relațiilor de piață și a normelor europene în practica cotidiană.

Nereglementarea problemei transnistrene este apreciată de noi drept una din amenințările nemijlocite la adresa suveranității naționale și obstacolul principal pe calea orientării europene a Republicii Moldovei. PDM consideră că lichidarea consecințelor conflictului este posibilă doar ținându-se cont de contextul politic extern, în condițiile solidarității regionale și restabilirii definitive a încrederii între cele două maluri ale Nistrului. Noi considerăm de asemenea că modificarea prevederii constituționale privind caracterul unitar al Republicii Moldova nu poate și nu trebuie să fie examinată drept scop, ci numai drept unul din mijloacele posibile de consolidare a statului la un nou nivel de dezvoltare a țării.

PDM consideră că unul din principalele obiective ale strategiei europene este solidaritatea socială, în calitate de bază a consensului democratic. Trecerea Republicii Moldova la standardele europene presupune un preț mai înalt al problemei și toată lumea trebuie să cunoască aceasta. Schimbările ne vor privi pe toți, dar în condițiile fragmentării social-economice considerabile a populației, când majoritatea cetățenilor Republicii Moldovei vor fi deosebit de vulnerabili, problemele asigurării protecției sociale devin decisive. Principala lecție pe care ne-au oferit-o ultimele alegeri parlamentare a fost înțelegerea faptului că în Republica Moldova chiar și cele mai ireproșabile reforme sînt sortite eșecului, dacă nu sînt înțelese și nu sînt susținute de populație.

Anume de aceea noi pledăm pentru un dialog continuu și constructiv între autorități, societatea civilă și business.

Alegerile parlamentare din 2001 au trezit la mulți cetățeni speranța de ameliorare rapidă a vieții. Aceasta însă nu s-a întîmplat. Chiar dacă în ultimii ani a fost înregistrată o anumită creștere a producției industriale și agricole, ameliorări în domeniul achitării salariilor și pensiilor, starea economiei continuă să fie alarmantă, ceea ce nu ne permite să contăm pe dezvoltarea durabilă pe termen lung a țării. Creșterea semnalată este condiționată mai degrabă de dezvoltarea regională a economiilor țărilor vecine Rusia, Ucraina și România, decît de factorii interni. Practic a fost stopat fluxul de investiții, principala sursă de completare a bugetului sînt veniturile din operațiuni de import care după ritmul de creștere depășesc exportul, în pofida lipsei de credite externe, crește datoria externă a statului. Cu ritm și mai accelerat crește datoria internă, ceea ce periclitează stabilitatea financiară. Majorările nesemnificative ale salariilor și pensiilor sînt neutralizate de creșterea inflației care a semnalat o creștere deosebită anul curent. Tot mai mulți cetățeni părăsesc țara în căutare de cîștig. Și toate acestea au loc pe fundalul asigurărilor partidului de guvernămînt precum că la noi e totul bine și noi sîntem pe calea cea dreaptă. Care sînt cauzele situației create?

PDM consideră că una din principalele cauze este renunțarea la reformele, începute anterior, care

deja au prins a da primele roade sub formă de venituri generate de sectorul privat, în loc să consolideze succesele obținute, să definitiveze reforma teritorial-administrativă prin oferirea unei autonomii financiare și economice reale teritoriilor, să activeze procesul de reformare a sistemului de pensionare, să continue colaborarea fructuoasă cu organizațiile financiare internaționale și țările donatoare, să consolideze relațiile de bună vecinătate cu Ucraina și România, actuala conducere și-a început guvernarea cu negarea a tot ce a fost obținut în cea mai dificilă perioadă de formare a independenței naționale și cu încercări de restabilire a principalelor elemente ale sistemului socialist administrativ de comandă. Rezultatele le vedem cu toții. Dacă în primii ani ai devenirii sale Republicii Moldova era privită de comunitatea internațională ca țară ce-și urmează calea dificilă a reformelor spre democrație, făcând greșeli, însă avînd închipuire clară despre direcția mișcării sale, atunci astăzi noi avem deja o altă imagine. Noi sîntem o țară unde domină crima organizată și corupția, una din cele mai sărace țări din Europa, țară cu nivel extrem de înalt al corupției, țară cu risc sporit pentru investitori, țară imprezibilă în preferințele sale politice și, în sfîrșit, țară care s-a împotmolit în litigii ideologice despre care lumea civilizată uită deja.

PDM consideră că a sosit timpul să fie depășită această tendință, în acest scop PDM propune un program complex de soluționare a problemelor politice, economice, sociale în baza principiilor social-democrației moderne, program ce corespunde intereselor majorității absolute a cetățenilor Republicii Moldova.

Pentru cel mai apropiat deceniu ne propunem drept scop transformarea Republicii Moldova într-un stat independent, democratic de drept, dezvoltat din punct de vedere economic, gata de a adera în Uniunea Europeană cu statut de partener cu drepturi egale. Republica Moldova nu are alternativă pentru alegerea europeană. Republica Moldova este o țară europeană și viitorul ei este legat de civilizația europeană. Însă calea în Europa nu poate fi trasată prin declarații, ci prin realizarea unor programe concrete de restructurare a societății noastre, în corespundere cu principiile democrației europene. Anume realizării acestor scopuri le este consacrat noul program al partidului nostru.

Capitolul 1. Republica Moldova – stat al democrației și ordinii de drept

Libertatea, solidaritatea socială, asigurarea drepturilor și libertăților cetățenilor nu pot fi realizate fără o putere de stat viguroasă ce se bucură de încrederea poporului, capabilă să consolideze societatea în scopul făuririi.

Un stat puternic nu înseamnă un stat mare. Un stat puternic înseamnă un stat de drept ce funcționează în baza legii și ordinii, în fața cărora sînt egali toți cetățenii.

Un stat puternic înseamnă un stat uman, un stat social care apără de nădejde drepturile și libertățile omului, care asigură cetățenilor posibilități egale de acces la toate bunurile sociale și valorile culturale.

Scopul PDM este crearea unui stat național puternic, în calitate de sarcini principale de realizare a lui ne propunem asigurarea păcii și înțelegerii naționale, asigurarea garantării drepturilor și libertăților omului, consolidarea temeliilor democratice ale vieții sociale, afirmarea legalității și ordinii de drept, înfrîngerea birocrăției și corupției și în acest temei depășirea înstrăinării puterii de popor, restabilirea încrederii oamenilor în ea.

1.1. Omul și statul

Centrul doctrinei social-democrate este omul, interesele și necesitățile lui. De aceea PDM consideră că sarcina primordială a statului trebuie să fie apărarea intereselor, drepturilor și libertăților omului.

Noi considerăm că o cale reală de afirmare a drepturilor cetățenilor în toată amploarea lor este transpunerea în viață a concepției statului social, capabil să asigure prosperarea economică, stima față de mediul înconjurător, progresul științific, protecția socială și ocuparea brațelor de muncă, ținându-se cont de noile tehnologii și necesități ale omului. Realizarea acestei concepții va oferi posibilitatea de a crea un sistem în care omul, societatea civilă se vor simți mai liberi și cu un trai decent, sistem în care activitatea tuturor institutelor statului se va întemeia pe ordinea de drept, în condițiile căreia amestecul statului în sfera libertăților personale ale cetățenilor va fi minimalizată.

Relațiile dintre stat și societate trebuie să se bazeze pe următoarele principii:

- fiecare cetățean are drepturi și libertăți inalienabile, garantate și ocrotite de stat;
- libertățile și drepturile individuale presupun și obligații ale cetățeanului față de societate, responsabilitate personală și socială;
- statul garantează și asigură egalitatea reală a cetățenilor, posibilitatea de dezvoltare a fiecăruia în corespundere cu aptitudinile naturale și preferințele personale;
- statul este controlat de societate și răspunde în fața ei, ceea ce poate fi realizat prin atingerea unui caracter mai transparent al organelor de stat în fața societății civile.

1.2. Democratizarea puterii

PDM consideră că realizarea eficientă a politicii orientate spre apărarea intereselor omului este posibilă numai în temeiul dezvoltării continue și consolidării bazelor democratice ale statalității naționale.

Noi pledăm pentru respectarea cu strictețe a principiului separării puterilor, neadmiterea pericolului instaurării autoritarismului de partid sau personal. PDM consideră necesar a spori în continuare rolul și responsabilitatea Parlamentului în calitate de organ reprezentativ suprem care exprimă voința majorității poporului. Guvernul trebuie să fie format de majoritatea parlamentară care împarte cu Guvernul răspunderea pentru rezultatele politicii realizate. PDM susține totodată necesitatea asigurării și reglementării stricte a drepturilor minorității parlamentare, prin adoptarea unei legi speciale privind opoziția parlamentară.

Pentru asigurarea unei democrații reale PDM pledează pentru necesitatea adoptării deciziilor de stat de importanță majoră prin referendum, organizarea meselor rotunde permanente, cu participarea partidelor politice, mișcărilor social-politice și organizațiilor nonguvernamentale, desfășurarea audierilor parlamentare deschise, publicarea prealabilă și dezbateră publică a proiectelor de legi deosebit de importante.

Pentru eficientizarea activității organelor administrației publice PDM va asigura desfășurarea reformei cardinale a puterii executive prin ajustarea structurii și funcțiilor ministerelor și departamentelor la cerințele societății democratice deschise și ale economiei de piață. PDM pledează pentru crearea institutului funcționarilor publici profesioniști ce nu depind de schimbarea puterii politice. Completarea vacanțelor funcțiilor în aparatul de stat trebuie să se efectueze numai în baza unui concurs deschis, reglementat prin acte speciale. Pentru prevenirea corupției aparatului de stat trebuie să fie asigurate în realitate principiile accesului liber la informație a reprezentanților societății civile, jurnaliștilor, tuturor cetățenilor interesați. Este necesar de a întreprinde măsuri concrete de combatere a birocratismului, iresponsabilității din partea funcționarilor publici, a supunerii controlului public activitatea administrativă de stat. De lichidat cauzele și condițiile care condiționează corupția și protecționismul. De asigurat inevitabilitatea persoanelor cu funcții de răspundere corupte.

1.3. Consolidarea administrației publice locale

Administrația publică locală dezvoltată este principalul indicator al maturității democrației și societății civile. PDM susține Carta europeană a autoadministrării locale și pledează pentru sporirea rolului unităților administrativ-teritoriale în soluționarea tuturor problemelor sale social-economice.

Pentru exercitarea eficientă de către autoritățile administrației publice locale a funcțiilor lor, PDM trasează următoarele obiective:

- a lichida disbalanța dintre nivelul și volumul atribuțiilor organelor puterii locale și cele ale organelor puterii centrale, prin operarea modificărilor respective în Legea privind administrația publică locală, nr. 123-XV din 18 martie 2003;
- a asigura norme garantate de resurse financiare și materiale pentru exercitarea de către autoritățile administrației publice locale a funcțiilor lor în conformitate cu principiile de organizare a administrației publice;
- a realiza programul dezvoltării regionale a Republicii Moldova, ținând cont de particularitățile naționale, istorice și culturale ale fiecărei regiuni;
- a contribui la sporirea transparenței bugetelor locale, în calitate de mecanism de primă importanță de control nemijlocit exercitat de cetățeni asupra banilor publici, cât și neadmiterea utilizării mijloacelor contrar destinației.

În scopul ridicării nivelului de completare a bugetelor locale, a trece la sistemul de colectare a tuturor impozitelor la locul desfășurării activității economice a întreprinderilor și filialelor lor, indiferent de locul înregistrării juridice.

Consolidarea administrației publice locale sporește activismul civic și răspunderea socială a cetățenilor, contribuie la antrenarea unui număr tot mai mare de cetățeni în procese democratice. PDM acordă o atenție deosebită utilizării pe scară largă de către autoritățile administrației publice locale a diferitor forme de democrație directă – referendumuri locale, adunări ale cetățenilor, demonstrații, mitinguri.

1.4. Pacea și înțelegerea interetnică

PDM își construiește politica națională, bazându-se pe principiul fundamental al Declarației universale a drepturilor omului: “Toți oamenii se nasc liberi și egali în demnitate și drepturi”. Republica Moldova, în calitate de stat democratic, este obligată să stimeze drepturile și libertățile fiecărui om, indiferent de apartenență națională.

La stabilirea priorităților politicii naționale PDM pornește de la necesitatea afirmării unei egalități reale în drepturi a reprezentanților tuturor națiunilor și popoarelor ce locuiesc în Republica Moldova, armonizării relațiilor interetnice și prevenirii confruntărilor dintre reprezentanții diferitor naționalități. PDM pledează împotriva împărțirii oamenilor pe principii naționale, împotriva propagandei ideii exclusivismului unei națiuni și superiorității unui popor față de altul. Noi sîntem împotriva manifestărilor de orice natură a extremismului național, șovinismului și xenofobiei.

PDM va transpune consecvent în viață principiile Convenției-cadru europene privind apărarea drepturilor minorităților naționale și va asigura dreptul real al acestora la autonomie cultural-națională, instruire în limba maternă, dezvoltarea culturii naționale.

Totodată PDM consideră că scopul strategic al politicii naționale este formarea națiunii politice –

ansamblu al tuturor grupurilor naționale și sociale ce locuiesc în țară, unite de apartenența civică unică la statul independent Republica Moldova.

Capitolul 2. De la economia de supraviețuire la economia de prosperitate

Formarea unui stat democratic real este posibilă doar pe fundament economic trainic. Nu poate fi liber un popor sărac și flămînd, preocupat numai de gînduri de supraviețuire fizică. De aceea PDM proclamă drept obiectiv principal al politicii economice eradicarea sărăciei, asigurarea unui nivel de trai decent tuturor cetățenilor și calea stabilă spre prosperare prin dezvoltarea economică durabilă.

Economia prosperității este economia ce asigură cetățenilor săi libertatea alegerii locului și formelor de activitate, libertatea posesiei și înmulțirii proprietății și capitalului său, libertatea concurenței. Economia prosperității pentru toți este economia ce zădărnicește divizarea, extrem de periculoasă, a societății în poluri opuse – bogați și săraci. Este economia bazată pe parteneriatul social al tuturor participanților la procesul de producție. Este economia ce asigură răspunderea solidară a societății pentru asigurarea unor condiții normale de viață celor mai vulnerabile pături ale populației: persoanelor în etate, copiilor, invalizilor.

PDM consideră că la etapa actuală factorul principal al reformelor este redresarea social-economică în care rolul primordial aparține creșterii gradului de ocupare a forței de muncă, sporirii veniturilor populației, ceea ce va impulsiona cererea solvabilă la mărfuri și servicii, trecerii sectorului de producție pe calea dezvoltării stabile, stabilizării financiare și consolidării poziției Moldovei pe piețele externe.

2.1. Statul și economia

Bazîndu-se pe teoria și practica social-democrației moderne, PDM consideră necesar a revizui cardinal rolul statului în economia moldovenească, în opinia noastră, anume conservatismul și înaltul grad de birocratizare a organelor de stat este unul din motivele principale ale crizei de sistem ce pare să nu mai aibă sfîrșit.

PDM își exprimă încrederea că forța motrice a progresului economic este, în primul rînd, interesul proprietarului real. Pornind de la aceasta, obiectivul principal al politicii economice a statului este contribuirea la dezvoltarea și statornicirea activității întreprinzătorilor particulari în toate domeniile, asigurarea condițiilor egale pentru concurența economică a subiecților activității de întreprinzător.

Pentru formarea economiei de piață moderne sarcina principală a statului este crearea unui mediu legislativ, normativ, economic și social-politic favorabil pentru dezvoltarea business-ului, bazat pe standardele UE. Statul trebuie să asigure respectarea strictă a legii de către toți subiecții activității de întreprinzător, funcționarea mecanismului concurenței loiale și protecția drepturilor consumatorilor. Reglementarea de stat nu trebuie să substituie mecanismele autoreglării de piață, ci trebuie să contribuie la asigurarea funcționării lor normale.

PDM consideră că activitatea statului în condițiile economiei de piață trebuie să fie orientată spre stimularea transformărilor structurale, crearea condițiilor pentru activitatea investițională intensă, promovarea și protecția intereselor producătorilor autohtoni pe piețele externe.

2.2. Crearea clasei de proprietari eficienți

Apreciind rezultatele privatizării în masă a proprietății de stat, desfășurate în Republica Moldova,

<http://www.partide.md>

PDM menționează că ea și-a îndeplinit rolul social-politic: în termen scurt a fost lichidat monopolul statului în economie și tuturor participanților la privatizare le-au fost oferite șanse egale de a dispune de proprietatea primită. Totodată, mecanismele utilizate nu au permis crearea unei clase de proprietari reali eficienți, cointeresați, iar principalul – capabili să înfăptuiască investiții în masă în dezvoltarea producției. Această lacună trebuie să fie lichidată cât mai repede. Totodată, PDM pornește de la faptul că baza stabilității economice, politice și sociale poate fi asigurată numai în condițiile unei ponderi destul de înalte a clasei mijlocii, nucleul căreia îl constituie întreprinzătorii individuali, proprietarii întreprinderilor mici și mijlocii.

PDM va stimula activ la nivel național și local, dezvoltarea activității întreprinzătorilor particulari, a întreprinderilor mici și mijlocii, în acest scop PDM va asigura liberalizarea în continuare a procesului de înregistrare a acestor întreprinderi, reducerea numărului și simplificarea procesului de eliberare a licențelor pentru desfășurarea anumitor genuri de activitate, antrenarea întreprinderilor mici și mijlocii la executarea lucrărilor finanțate din bugetul de stat, organizarea cursurilor și seminarelor instructive la teoria și practica activității de întreprinzător pe lângă centrele de ocupare a forței de muncă. PDM consideră necesar a simplifica sistemul de evidență, dări de seamă și impozitare a subiecților business-ului mic și mijlociu, în primul rând, prin extinderea genurilor de activitate desfășurate în bază de patentă, extinderea sistemului de eliberare a patentelor asupra întreprinderilor business-ului mic și mijlociu ce funcționează sub formă de întreprinderi individuale și societăți cu răspundere limitată.

Pentru activizarea procesului de redistribuire a proprietății în direcția proprietarilor deosebit de eficienți, PDM consideră necesar a finaliza în termen cât mai redus privatizarea obiectivelor proprietate de stat în domeniul viticulturii, tutunăritului, industriei conservelor, industriei ușoare, construcției de aparate, energiei și telecomunicațiilor. Micile pachete de acțiuni ce aparțin statului în unele societăți pe acțiuni trebuie să fie transmise, în termene cât mai reduse, cu titlu gratuit sau la un preț simbolic, în proprietatea acestor societăți. Trebuie de perfecționat și de simplificat procesul de falimentare și închidere a întreprinderilor necompetitive, a renunța la practica anulării permanente a datoriilor sau subvenționării directe din bugetul de stat a întreprinderilor care generează sistematic pierderi.

2.3. Politica investițională

Asigurarea creșterii economice stabile este posibilă numai în baza unor investiții substanțiale în toate domeniile economiei, în prezent Moldova continuă să ocupe unul din ultimele locuri la acest capitol de maximă importanță. PDM propune un program investițional structurat pe surse și direcții de utilizare.

Politica investițională a statului trebuie să fie orientată spre mobilizarea la maximum a surselor interne de finanțare.

Mai întâi de toate, PDM consideră necesar a dinamiza activitatea investițională a statului, concentrând-o la proiecte de lungă durată și investiții în infrastructura de producție și cea socială.

Stimularea surselor interne de investiții presupune de asemenea stabilirea unei mărimi optime a taxei contului a Băncii Naționale și neaplicarea impozitării directe asupra cheltuielilor investiționale.

PDM consideră necesar a restabili rolul amortizării fondurilor fixe, în calitate de una din principalele surse de investiții. Pentru sporirea posibilităților întreprinderilor industriale de primire a creditelor investiționale pe termen lung, PDM pledează pentru transmiterea gratuită acestora a terenurilor aferente. Este necesar a practica mai activ scutirea de taxe vamale și taxa pe valoarea

adăugată a echipamentului tehnologic importat de întreprinderi în scopul modernizării producției.

PDM militează pentru luarea unui șir de măsuri speciale care ar garanta integritatea și restituirea depunerilor cetățenilor ceea ce ar contribui la antrenarea economiilor personale în circuitul economic.

Totodată PDM consideră că nici un fel de surse interne nu vor permite soluționarea sarcinii lichidării rămânerii în urmă a Republicii Moldova în domeniul tehnic și tehnologic, în raport cu alte țări europene, sporirii eficienței economiei și a nivelului de viață a populației și, drept urmare, integrarea deplină a țării în UE. Anume investițiile străine trebuie să devină locomotivă a mișcării Republicii Moldova spre UE.

Noi considerăm că activizarea fluxului de investiții străine directe este legată de ameliorarea climei investiționale, asigurarea stabilității legislației fiscale, legislației cu privire la licențiere, legislației antimonopol, creșterea gradului de garanții oferite investitorilor împotriva riscurilor politice.

2.4. Politica monetar-financiară și fiscală eficientă

PDM consideră că politica monetar-financiară și bugetar-fiscală eficientă este un instrument de primă importanță de influență a statului asupra formării unui mediu favorabil pentru dezbateră activității de întreprinzător și crearea unui sistem sigur de protecție socială a populației.

PDM susține necesitatea elaborării unui program de lungă durată de formare a masei monetare, raportat la alți indicatori macroeconomici (creșterea PIB, nivelul inflației, mărimea deficitului bugetar etc.). Politica de emisie a statului, orientată spre consolidarea sectorului real al economiei, creșterea competitivității mărfurilor moldovenești pe piețele interne și externe, trebuie să se bazeze pe aprecierea reală a conținutului în mărfuri a valutei naționale și a nivelului productivității muncii. Pentru atragerea mijloacelor populației în circuitul economic și soluționarea problemelor bugetare ce apar pe parcurs e nevoie de aplicat mai activ practica de plasare a titlurilor de valoare de stat în mediul persoanelor fizice.

Politica de emisie eficientă va permite de asemenea a spori rolul stimulatoriu al sistemului fiscal și crearea condițiilor favorabile pentru transformarea economiilor și acumulărilor în investiții.

PDM consideră necesar a deplasa accentul de pe utilizarea impozitelor ca mijloace de completare a bugetului pe utilizarea lor în calitate de instrument de reglare economică. Trebuie transferată povara fiscală din sfera de producție în sfera de consum, de majorat rolul și ponderea impozitului pe proprietate, de renunțat la sistemul de acordare selectivă a facilităților fiscale unor agenți economici aparte, drept sursă principală de corupție a aparatului de stat.

E nevoie de revizuit în mod cardinal relațiile dintre bugetul central și bugetele locale, a trece de la susținerea bugetelor locale din contul transferurilor la extinderea bazei impozabile nemijlocit în teritoriu.

În domeniul politicii cheltuielilor PDM pledează pentru corespunderea strictă a cheltuielilor publice resurselor financiare disponibile, limitând deficitul bugetar pînă la nivelul ce poate fi deservit prin metode ce nu duc la inflație.

În scopul creșterii stabilității funcționării sistemului economic, creării unei atmosfere calme pentru activitate investițională, PDM va asigura trecerea la elaborarea unor planuri financiare și bugete pe termen mediu (3-5 ani).

2.5. Formarea sectorului agrar eficient

Apropierea nivelului dezvoltării economice a Republicii Moldova de standardele țărilor europene dezvoltate presupune schimbarea structurii PIB, în direcția creșterii ponderii sferei prestării servicii și a industriei. Totodată PDM consideră că o perioadă destul de lungă unul din principalele sectoare ale economiei moldovenești va continua să rămână agricultura, asigurând ocuparea brațelor de muncă și veniturile unei părți considerabile din populație.

Reforma agrară realizată, în pofida lacunelor ei, a soluționat o sarcină extrem de importantă – asigurarea reală a țăranilor cu pământ și crearea unei clase numeroase de proprietari funciari. Astfel a fost creată baza pentru creșterea eficienței agriculturii în temeiul intereselor proprietarilor particulari.

PDM subliniază necesitatea susținerii acestui proces, prin realizarea unui program postprivatizațional special de susținere și dezvoltare a business-ului agrar particular.

Programul prevede:

- asigurarea condițiilor pentru consolidarea terenurilor agrare ale celor mai eficienți proprietari. Procesul de consolidare trebuie să se desfășoare în baza mecanismelor stimulatorii ale economiei de piață – simplificarea procedurii de vânzare-cumpărare a terenurilor, plata unor compensații speciale la prețul pământului pensionarilor care vînd terenuri; aplicarea unor cote reduse de impozit funciar pentru persoanele ce dau pământul în arendă pe termen mai mare de 5 ani;
- stimularea procesului de creare a cooperativelor de întreprinzători fermieri de realizare a producției și prestării servicii fermierilor;
- stimularea dezvoltării întreprinderilor individuale, mici și mijlocii de prestării servicii veterinare, agrochimice, juridice și consulting și de prelucrare a producției agrare; scutirea acestor întreprinderi de impozitul pe venit în primii 5 ani de activitate;
- crearea rețelei de piețe angro regionale de comercializare a producției agricole, cu atragerea atît a investițiilor particulare, cît și a investițiilor de stat, pentru construcția infrastructurii respective;
- crearea sistemului de asigurare a riscurilor de producție în agricultură, cu antrenarea unei părți din mijloacele fondului special de stat de acoperire a riscurilor;
- stimularea creării întreprinderilor business-ului neagrar în localitățile rurale, inclusiv a filialelor întreprinderilor industriale, în scopul asigurării ocupării resurselor de muncă disponibilizate în agricultură;
- transformarea Ministerului Agriculturii din organ de administrare a ramurii în organ de elaborare a politicii agrare, promovare a intereselor producătorilor agricoli ai Republicii Moldova pe piețele externe, asigurare informațională și consultațională a fermierilor;
- sporirea rolului organizațiilor nonguvernamentale (federații de fermieri, asociații de producători agricoli) în procesul elaborării politicii agrare și a legislației, transmiterea acestora unor funcții ale statului în domeniul certificării, licențierii etc.

2.6. Dezvoltarea industriei și ramurilor infrastructurii productive

Dezvoltarea economică durabilă a țării presupune dezvoltarea accelerată a industriei infrastructurii productive: transportului, telecomunicațiilor, energeticii.

Ținând cont de faptul că Republica Moldova nu are resurse energetice personale și minereuri utile, PDM consideră necesar a concentra atenția în primul rând la susținerea și dezvoltarea producțiilor ce aplică tehnologii moderne, realizări ale științei și se bazează pe conservarea energiei, în acest scop PDM propune un program de dezvoltare care va evidenția cele mai perspicace, din punct de vedere al exportului, ramuri ale industriei și planurile investiționale de dezvoltare a lor. Insuficiența de resurse financiare ale statului generează necesitatea utilizării lor pe puncte.

Pledînd pentru continuarea privatizării ramurilor infrastructurii productive, PDM consideră necesar a restabili, în termen cît mai scurt, relațiile normale cu organizațiile financiare internaționale, a coordona cu ele programul de investiții pe termen lung, cu acoperire financiară stipulată chiar de la bun început; a asigura intrarea reală a Moldovei în rețeaua europeană de transport, telecomunicații, energetică.

Capitolul 3. Politica socială activă

Transformarea Republicii Moldova în stat liber, dezvoltat din punct de vedere economic nu este posibilă fără elaborarea și realizarea unei politici sociale active care să corespundă cerințelor Cartei Europene Sociale, orientate spre asigurarea condițiilor de trai decente tuturilor cetățenilor, indiferent de originea lor socială, situația materială, apartenența națională, confesiune și convingeri.

În pofida limitării posibilităților economice ale țării care mai persistă, PDM consideră că deja astăzi putem obține realizări în crearea condițiilor egale pentru toți cetățenii în obținerea unui loc de lucru, nivel de studii, asistență socială, servicii medicale și servicii în domeniul culturii la nivel decent, prin dinamizarea acțiunilor solidare ale societății, redistribuirea unei părți din venitul național în direcția programelor sociale.

PDM consideră că sarcina primordială a politicii sociale trebuie să fie asigurarea protecției a celor care au nevoie de ea la mod real, iar mijlocul principal de realizare formarea unui sistem ajustat de compensații nominative concrete, trecerea de la întreținere socială și paternalism de stat la parteneriat social.

3.1. Politica ocupării forței de muncă și salarizării

Unul din cei mai importanți factori ce asigură stabilitatea în societate și determină nivelul și calitatea vieții oamenilor este ocuparea forței de muncă a cetățenilor. Anume de aceea PDM consideră că politica ocupării forței de muncă este instrumentul principal de soluționare a problemelor economice și sociale ale societății.

În opinia noastră, toate programele de stat de ocupare a forței de muncă trebuie să fie ajustate strict la procesele reformării structurale a economiei și orientate spre redistribuirea resurselor de muncă din ramurile fără perspectivă în ramurile capabile să asigure dezvoltarea economică a țării. În acest scop este necesară restructurarea cardinală a sistemului de instruire de stat și recalificare a cadrelor. Această restructurare trebuie să se întemeieze pe prognoza pe termen lung a schimbărilor structurale în economie. Pentru asigurarea cu locuri de muncă a șomerilor temporari PDM va asigura alocarea de mijloace financiare de stat pentru antrenarea lor la executarea lucrărilor publice de construcție și reparație a drumurilor, amenajare a teritoriilor etc.

Pentru a mări gradul de înzestrare cu locuri de muncă a celor mai vulnerabile categorii ale populației (invalizi, femei, tineret), PDM propune introducerea unui șir de facilități fiscale pentru întreprinderi, ceea ce ar asigura ocuparea brațelor de muncă în rîndul categoriilor nominalizate, în

volumul minimului stabilit de stat. În cazul închiderii întreprinderilor o parte din mijloacele obținute din vânzarea activelor (sau plătite noilor proprietari) trebuie să fie utilizate pentru recalificarea salariaților disponibilizați.

Totodată PDM pledează pentru stimularea permanentă a cetățenilor de a-și căuta de sine stătător surse de venituri în primul rând, prin dezvoltarea activității întreprinzătorilor individuali, întreprinderilor business-ului mic și mijlociu de tip familial.

PDM consideră că la etapa actuală politica veniturilor populației Moldovei trebuie să fie orientată spre creșterea veniturilor reale ale majorității populației și lichidarea decalajului extrem de mare dintre veniturile diferitor grupuri sociale. Pentru soluționarea acestei sarcini considerăm că instrumentul principal ar trebui să devină reforma sistemului de salarizare, în calitate de sursă principală a veniturilor majorității cetățenilor. Odată cu creșterea productivității muncii și PIB, trebuie să crească ponderea salarizării în prețul de cost al producției, apropiindu-se de standardele țărilor europene. Tot odată creșterea salariilor trebuie să aibă loc numai pe fundalul creșterii permanente a productivității și eficienței muncii, bazate pe aplicarea tehnologiilor automate moderne.

PDM militează de asemenea pentru trecerea de la sistemul de facilități și compensații oferite salariaților pentru condiții nocive de muncă la sistemul care ar contribui la atingerea unui nivel înalt de siguranță a acesteia, sporirea răspunderii patronilor pentru ameliorarea condițiilor de muncă și ocrotirea muncii, în procesul de soluționare a acestei sarcini PDM își va coordona în permanență politica cu sindicatele, în calitate de principali exponenți și apărători ai drepturilor de muncă ale salariaților.

În calitate de măsură primordială pe calea reformării sistemului de salarizare PDM propune introducerea minimului garantat de retribuție cu ora drept garanție socială stabilită de legislație, cât și asigurarea garanțiilor de stat de indexare permanentă a salariilor, în funcție de nivelul inflației.

3.2. Protecția socială și asigurarea cu pensii

PDM consideră că unul din obiectivele principale ale programelor sociale în sistemul bazat pe principiile economiei de piață este susținerea eforturilor personale ale cetățenilor în soluționarea problemelor vitale, facilitarea adaptării lor la noile condiții de viață. Sistemul de protecție socială și asigurare socială se va aplica numai cetățenilor pentru care ajutorul menționat va fi insuficient.

Totodată noi considerăm că statul trebuie să asigure un minim garantat de servicii sociale pentru toți cetățenii. Toate bunurile și serviciile sociale ce depășesc minimul garantat trebuie să fie achitate atât din contul mijloacelor personale ale cetățenilor, cât și din contul mijloacelor patronilor, întreprinderilor, organizațiilor de binefacere.

Din fondurile de stat de asigurări sociale trebuie să fie achitate pensiile pentru limită de vârstă și pensiile de invaliditate, minimul de servicii medicale, ajutorul social în caz de boală și incapacitate temporară de muncă, cât și ajutoarele de șomaj, în același timp trebuie să fie activizate eforturile de creare a fondurilor nestatale de pensii, sistemului de asigurare medicală, asigurare de accidente și șomaj.

PDM consideră că un element important al reformei sistemului de asistență socială este depistarea grupurilor și persoanelor care cu adevărat au nevoie de ajutoare sociale. Pentru aceasta este necesar de creat un sistem de monitorizare permanentă a nivelului de trai a celor mai vulnerabile pături sociale, de oferit ajutor acestora în căutarea unor surse alternative de venituri.

Mărimea ajutorului social trebuie să fie stabilită în funcție de venitul efectiv ce revine fiecărui

membru al familiei, de minimul de subzistență, situația demografică.

Drept sarcină de primă importanță PDM declară necesitatea asigurării și aprobării legislative a standardelor naționale minime, incluzând mărimea coșului minim de consum, mărimea minimă a retribuției cu ora, a pensiilor, ajutoarelor sociale, cât și volumul minim de servicii medicale și educaționale, accesibile tuturor.

3.3. Accesibilitatea și calitatea ocrotirii sănătății

PDM constată cu îngrijorare că în ultimii ani în Moldova se semnalează înrăutățirea permanentă a sănătății națiunii, crește nivelul mortalității, condiționat în mare măsură de așa-numitele boli sociale: tuberculoză, diferite boli provocate de subnutriție cronică sau alimentație necalitativă. Numărul de patologii la nou-născuți, boli cronice la copii și tineret a atins nivelul critic. Continuă să rămână extrem de scăzut nivelul longevității medii.

Depășirea acestor tendințe, nefaste pentru societate, depinde în măsură considerabilă de desfășurarea reușită a reformei sistemului sănătății.

PDM propune implementarea sistemului mixt de asigurare al sănătății publice, care este compus din următoarele forme de asistență medicală:

I. Medicina de stat:

- minimul garantat asigurat de stat; (ajutorul medical urgent, dispensarizarea anuală) asistența medicală specială de stat acordată păturilor social-vulnerabile ale populației (copii, invalizi, femeile gravide, pensionarii), bolnavilor de tuberculoză și oncologice;

II. Medicina prin asigurare:

- asigurarea medicală obligatorie a lucrătorilor din sectorul de stat și cel privat al economiei naționale;
- asigurarea facultativă a tuturor doritorilor;

III. Medicina privată:

Principalele obiective ale acestei reforme trebuie să devină descentralizarea administrării, transmiterea în proprietate municipală a principalelor obiective de ocrotire a sănătății, însoțită de restructurarea procesului bugetar, crearea pieței de servicii medicale.

PDM propune:

- instituirea unui nou model de asistență medicală cu schimbarea accentelor pe medicina primară, bazat pe argumentări economice;
- majorarea cheltuielilor de la buget pentru dezvoltarea ocrotirii sănătății, aplicarea pe larg a metodelor economice de administrare și asigurarea autonomiei financiare a instituțiilor medicale;
- implementarea unui program de compensare a prețurilor la medicamente și asigurarea gratuită cu preparate medicale a persoanelor aparținând unor categorii de populație social-defavorizate și copiilor.

Pentru sporirea eficienței și calității serviciilor medicale acordate este necesar a implementa sistemul de acreditare a instituțiilor medicale, a spori gradul de răspundere materială și morală a acestora pentru servicii medicale necalitative și cauzare de prejudicii pacienților.

PDM consideră că un instrument de maximă importanță de ridicare a nivelului sănătății populației ar fi realizarea unui program de lungă durată de profilaxie și prevenire a îmbolnăvirilor. Elementele

principale ale acestui program trebuie să fie examenele medicale sistematice ale populației, propagarea modului sănătos de viață, formarea opiniei publice competente în problemele de fortificare a sănătății, organizarea alimentației și odihnei raționale, combaterea deprinderilor vicioase. PDM militează pentru extinderea ajutorului financiar din partea statului pentru instituțiile balneo-sanatoriale și de reabilitare. Această sarcină poate fi soluționată prin formarea unor fonduri speciale, formate din contul unei părți din accizele la articolele din tutun și băuturile alcoolice.

3.4. Politica locativă activă

Complexul de măsuri privind intensificarea protecției sociale a populației trebuie să fie însoțit de promovarea unei politici active în sfera construcției de locuințe, reorganizarea sistemului de deservire comunală a locuințelor. Obiectivul strategic al PDM este crearea unor condiții locative normale pentru fiecare familie. Totodată noi înțelegem că realizarea lui necesită mult timp și utilizare atât a resurselor statului, cât și a resurselor private. PDM propune un program concret de construcție locativă, destinat diferitor categorii ale populației.

Mai întâi de toate, noi considerăm necesar a mări cota de mijloace de stat alocate construcției de locuințe pentru păturile cu venituri mici ale populației. O parte din apartamente din fondul locativ trebuie să fie oferite în folosință cu titlu gratuit invalizilor, familiilor cu mulți copii, pensionarilor singuri, ce au venituri care nu ating pragul minimumului stabilit de stat. O altă parte din apartamente trebuie să fie vândute în rate pe bază de credite de stat fără dobândă. Statul de asemenea poate investi mijloace în construcția de locuințe cu grad de confort sporit, cu vânzare ulterioară la prețuri de piață.

PDM de asemenea consideră necesar a stimula la maximum dezvoltarea sistemului de construcții individuale și pe bază de ipotecă. Trebuie de intensificat reglementarea antimonopol în sfera imobilului privind accesul la terenurile pentru construcții, executarea construcțiilor de stat și municipale.

Pentru a stimula dezvoltarea construcțiilor private și a pieței imobiliare, PDM susține necesitatea de a nu supune impozitelor mijloace cheltuite de cetățeni pentru achiziționarea sau construcția de locuințe.

3.5. Asigurarea egalității în drepturi a bărbaților și femeilor, protecția familiei, mamei și copilului

Actualmente în Republica Moldova nu există o politică clară privind protecția familiei, iar protecția mamei și copilului este vădit insuficientă. Pentru soluționarea acestei probleme, mai întâi de toate, e nevoie de asigurat egalitatea reală în drepturi a bărbaților și femeilor în toate domeniile vieții economice, sociale și obștești. Avansarea profesională lentă a femeilor, nivelul scăzut de venituri, nivelul înalt de șomaj în rândul femeilor acționează negativ asupra bunăstării familiilor și societății în ansamblu. Gradul scăzut de reprezentare a femeilor în autoritățile administrației publice duce la prevalarea metodelor administrative de forță de soluționare a problemelor obștești, frânează adoptarea legilor de importanță socială. Pentru soluționarea acestei probleme PDM propune a promova insistent principiul egalității genurilor în organele decizionale de toate nivelurile, dar nu mai puțin de 30 la sută a reprezentanților ambelor genuri:

- respectă principiul egalității genurilor în organele decizionale la toate nivelurile, dar nu mai puțin de 30 la sută a reprezentanților ambelor genuri;
- a efectua expertiza obștească obligatorie a proiectelor de lege în ceea ce privește respectarea

- egalității în drepturi a genurilor;
- a crea un sistem de facilități pentru dezvoltarea activității de întreprinzător în rândul femeilor, în primul rând, în localitățile rurale;
- a asigura un control strict asupra asigurării remunerării egale pentru muncă egală a bărbaților și femeilor de către toți agenții economici, indiferent de forma de proprietate;
- a contribui la crearea cerințelor de reabilitare a femeilor-victime ale violenței.

PDM pledează pentru extinderea ajutorului financiar, acordat familiei, prin mărirea decontărilor fiscale din baza impozitului pe venit pînă la mărirea minimului de subzistență a copilului din categoria respectivă și majorarea cuantumului indemnizației unice la nașterea copilului. O atenție deosebită trebuie să fie acordată copiilor orfani, invalizilor și copiilor din familii needucative. PDM pledează pentru lărgirea rețelei de grădinițe cu grupe mici de copii și case de copii de tip familial, majorarea reținerilor fiscale pentru persoane fizice și juridice care acordă ajutor financiar instituțiilor pentru copii. Pentru reducerea nivelului criminalității în rândul copiilor PDM susține necesitatea de a majora volumul mijloacelor de stat acordate pentru susținerea financiară a secțiilor sportive pentru copii, caselor de creație, cluburilor și cercurilor pe interese, în statele instituțiilor de învățămînt școlar trebuie să fie incluși, în mod obligatoriu, specialiști de psihologie a copiilor.

3.6. Colaborarea cu sindicatele, organizațiile de tineret, femei și cele nonguvernamentale

Rezolvarea sarcinilor nominalizate, cât și a altor sarcini cu care se confruntă societatea și statul nu este posibilă fără un consens larg, corespunzător atmosferei din țară. PDM intenționează să contribuie pe toate căile extinderii dialogului social în țară, să lucreze în strînsă colaborare cu organizațiile sindicale, de tineret, femei, nonguvernamentale pentru dezvoltarea tradițiilor democratice în republică, instaurarea stabilității și dezvoltării durabile a țării.

Capitolul 4. Dezvoltarea spirituală a cetățenilor și societății

PDM consideră că numai o societate de cetățeni cu cultură înaltă, armonios dezvoltați și bogați spiritual pot utiliza conștient toate avantajele democrației. Concurența drastică, tendința de creștere a bunăstării materiale, caracteristice economiei de piață, în nici un caz nu trebuie să ducă la pierderea tradițiilor istorice și naționale, reducerea gradului de cultură și spiritualitate a populației. PDM privește democrația ca un tip de societate bazată pe sistemul valorilor în care locul principal va reveni libertății și responsabilității, tendinței de autorealizare, coordonate cu realizarea binelui obștesc, solidarității și umanismului.

Cultura înaltă, spiritualitatea, gradul de erudiție și competența sînt rezervele dezvoltării noastre, iar oamenii sînt avuția noastră principală.

4.1. Învățămîntul calitativ – temelia prosperării viitoare

PDM consideră că în Republica Moldova învățămîntul trebuie să se dezvolte pornind de la interesele naționale, în executarea comenzii sociale de formare a cetățeanului societății democratice libere, devotat valorilor generale umane. Sistemul învățămîntului trebuie să fie protejat de legislație împotriva conjuncturii politice și influenței din partea oricăror organizații ideologice. Pentru a spori prestigiul profesiei de profesor, a consolida cadrele calificate în școli, mai cu seamă în localitățile rurale, se impune necesitatea de a conferi cheltuielilor din bugetul de stat și cele locale pentru

învățământ statat de articole cu protecție socială. Finanțarea în baza acestor articole trebuie să se execute în primul rând și în volum deplin, în cadrul primei etape salariul mediu al învățătorilor trebuie să fie adus la nivelul salariului mediu pe economie în ansamblu. A crea fonduri speciale de creditare pe termen lung pentru locuințele învățătorilor. Pentru a intensifica controlul asupra nivelului lucrului educativ și instructiv a forma consilii de tutelă obștească pe lângă școli.

Considerăm că una din principalele sarcini ale politicii educaționale este acordarea accesului egal la instruire pentru toți copiii și tineretul, indiferent de situație materială, apartenență socială sau națională. Statul trebuie să asigure în volum deplin învățământul mediu gratuit pentru toți copiii. E necesar de restabilit pe principii noi sistemul de învățământ tehnico-profesional, a-l aduce în conformitate cu standardele țărilor europene, adaptându-l la maximum la schimbările structurale din economia republicii. PDM pledează pentru optimizarea structurii contingentului de studenți în instituțiile superioare de învățământ. Instruirea studenților din contul bugetului de stat trebuie să aibă loc numai în volumul și numai la specialitățile necesare pentru lucru în sectorul public. Totodată de dreptul preferențial la instruire din contul acestei surse trebuie să beneficieze copiii cu aptitudini deosebite, copiii din familiile cu venituri mici în același timp trebuie să fie dezvoltat sistemul de creditare pe termen lung a tineretului care își face studiile contra plată, a asigura reducerea veniturii impozabil al agenților economici în mărimea sumelor folosite de ei pentru achitarea taxei de studii a studenților.

4.2. Păstrarea și dezvoltarea potențialului științific

Competitivitatea economiei naționale pe piețele mondiale va depinde în mare măsură de capacitatea ei de a genera idei noi, a însuși producerea de noi produse, a implementa tehnologii avansate. Această sarcină poate fi soluționată parțial cu ajutorul investițiilor străine, însă doar parțial. Investițiile străine trebuie să fie susținute în permanență de nașterea a noi idei nemijlocit în Moldova, ceea ce necesită o atenție deosebită față de dezvoltarea științei autohtone. Istoria științei moldovenești cunoaște multe pagini glorioase. Ea continuă să dețină un potențial științific considerabil. Totodată PDM consideră că organizarea științei în republică are nevoie de restructurare cardinală, ținându-se cont de posibilitățile reale și cerințele pieței. Să recunoaștem, e prea puțin posibil ca Republica Moldova să asigure un nivel suficient de dezvoltare a unor ramuri aparte ale științei fundamentale ce necesită investiții enorme în utilaj special și nu produc efect economic imediat. Prin urmare, trebuie să ne canalizăm eforturile la dezvoltarea științelor aplicate, în primul rând, în domeniul elaborării tehnologiilor de conservare a energiei și informaționale, asigurării cu programe, ramurilor agricolă și medicală ale științei.

PDM consideră necesar a crea un sistem de mecanisme stimulatorii pentru atragerea investițiilor private în domeniul științei. O parte a acestui sistem trebuie să devină asigurarea legislativă și ajutorul organizatoric la crearea parcurilor tehnice, complexelor științifice de producție. Este necesar de restructurat sistemul de organizare a științei, de trecut de la instituțiile științifice masive ce funcționează permanent la formarea colectivelor de creație pentru soluționarea unor sarcini concrete în baza comenzii de stat sau comenzii companiilor particulare. PDM consideră necesar a activa rolul organelor de stat în acordarea de ajutor savanților moldoveni la realizarea proiectelor comune cu organizațiile științifice străine.

4.3. Cultura – baza sănătății spirituale a națiunii

PDM consideră că politica umanistă a statului național trebuie să se întemeieze pe concepția, științifică argumentată, de dezvoltare a culturii naționale. Concepția în cauză trebuie să prevadă un

sistem de măsuri de susținere și dezvoltare a culturii moldovenești, cât și crearea de condiții pentru dezvoltarea liberă a culturii și tradițiilor naționale ale altor națiuni și popoare ce locuiesc în Republica Moldova.

PDM consideră că unul din elementele de primă importanță ale politicii culturale a statului trebuie să fie susținerea culturii profesioniste. Statul trebuie să rămână principalul suport financiar al teatrelor profesioniste, colectivelor teatrale, corale, de dans și a altor colective de creație. Totodată e nevoie de lărgit sistemul de facilități fiscale și de altă natură pentru reprezentanții sectorului privat ce sponsorizează organizațiile și instituțiile culturale. PDM subliniază necesitatea de a elabora un mecanism special de finanțare a programelor și proiectelor culturale pe bază de concurs, inclusiv prin sistemul de granturi personale.

PDM va acorda sprijin activ dezvoltării creației artistice de amatori, inclusiv va aloca mijloace speciale pentru crearea și sprijinirea caselor de creație pentru copii și tineret.

În termen cât mai scurt posibil trebuie de efectuat inventarierea tuturor monumentelor istorice, culturale și naturale situate pe teritoriul Republicii Moldova, a asigura propaganda largă a acestora prin sistemul de campanii turistice din țară și de peste hotare; a efectua reparația și restaurarea monumentelor degradate, a crea condiții pentru dezvoltarea infrastructurii turistice (campinguri, gherete pentru vânzarea ilustratelor, buchetelor, suvenirilor) în locul de aflare a obiectivelor culturale și istorice, repartizând o parte din mijloacele obținute de la vânzări pentru întreținerea lor.

Renașterea culturii autohtone necesită formarea sentimentului răspunderii pentru păstrarea și dezvoltarea patrimoniului cultural la fiecare cetățean, în legătură cu aceasta, PDM pledează pentru deplasarea accentelor în învățământ pe științele umaniste, extinderea grilei de programe dedicate culturii și istoriei autohtone la televiziune și radio.

4.4. Asigurarea ordinii de drept și combaterea criminalității

Soluționarea problemelor în societate nu poate fi asigurată fără a instaura ordinea de drept și combaterea criminalității, în deosebi a celei cu caracter organizat, a corupției și protecționismului.

PDM pledează pentru:

- crearea condițiilor organizaționale și de drept pentru asigurarea reală a independenței puterii judecătorești, neadmiterea amestecului la înlăptuirea justiției;
- reformarea sistemului actual al organelor de drept în scopul evitării dublării activităților lor, sporirea eficacității în lupta cu criminalitatea;
- întreprinderea de măsuri juridice, economice și organizaționale în profilaxia generală și individuală a criminalității;
- implicarea în asigurarea ordinii publice a tuturor organelor de stat și a întregii societăți;
- asigurarea egalității tuturor persoanelor în fața legii, reducerea considerabilă a categoriilor demnitarilor care sunt protejați prin imunitate de răspundere penală sau contravențională.

Prezentul program prezintă punctul de vedere al PDM asupra problemelor-cheie ale societății naționale contemporane. Realizarea lui este unica metodă de a soluționa problemele ce stau în fața noastră. Pentru aceasta e nevoie de rațiune de stat, voință politică și responsabilitate, bazate pe susținerea largă a maselor. La realizarea lui este necesar să depășim conservatismul unor anumite pături ale populației, rezistența unor funcționari corupți, a unor grupuri de presiune, cointeresate în menținerea situației actuale.

De aceea PDM consideră că numai bazându-se pe susținerea masivă a poporului statul va acționa

în interesele poporului. În același timp, aceasta înseamnă că statul este obligat să acționeze aflându-se în contact permanent cu societatea civică, să asigure discutarea pe scară largă a acestor reforme și inițiative.

PDM este partidul concilierii naționale, sociale și civice. Reazemul nostru social este clasa mijlocie din care fac parte atât întreprinzători, cât și muncitori calificați, reprezentanți ai științei și învățămîntului, medicinei și ocrotirii sănătății, fermieri și manageri de întreprinderi. Părtașii și aliații noștri sînt toți cetățenii Republicii Moldova ce împărtășesc ideile social-democrației moderne. Numai împreună vom reuși să transformăm Moldova noastră într-un membru cu drepturi egale al familiei Europei democratice.